

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 7583 / 25 OCT 2022

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2350/2022

Biroul permanent al Senatului

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. 2745 / 26.10.2022

Doamnei
Alina-Ștefania GORGHIU
Președintele Senatului

L. 594 / 26.10.2022

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Uniunea Românilor și de deputați neafiliați, referitoare la neconstituționalitatea Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PL-x nr.442/2022).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 1 noiembrie 2022 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 9 noiembrie 2022.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

Marian ENACHE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 2350 A / 2022

ROMANIA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 7487 / 20 OCT 2022

ORA 15⁵⁵

Parlamentul României
Camera Deputaților
Secretar general

București, 20.10.2022
Nr. 2/9008

Domnului

Marian ENACHE
Președintele Curții Constituționale

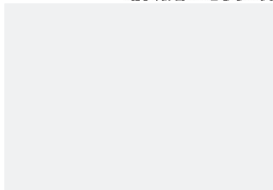
Stimate domnule Președinte,

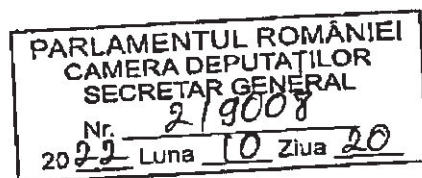
În temeiul dispozițiilor art.27 alin.(1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem alăturat, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Uniunea Românilor și de deputați neafiliați, asupra Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PLx.442/2022).

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA-CLAUDIA MIHALCEA

**Parlamentul României
Camera Deputaților
Grupul Parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor**

**Către
Secretariatul General al Camerei Deputaților
Doamnei Secretar General Silvia Claudia MIHALCEA**

Stimată doamnă Secretar General,

Vă înaintăm sesizarea de neconstituționalitate a **Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (Plx 442/2022 – L 594/2022)** formulată de parlamentarii din tabelul anexat, pe care vă solicităm respectuos să o trimiteți Curții Constituționale a României în vederea înregistrării acesteia, în conformitate cu prevederile Art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, respectiv Art. 15 alin. 1 din Legea nr. 47/1992, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Cu respect,
Antonio Andrușceac
Grupului parlamentar AUR

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Marian ENACHE, Președintele Curții Constituționale

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 133 alin 3 din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și ale art. 15 alin (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, formulăm prezenta

CERERE DE EXTINDERE DIN OFICIU A CONTROLULUI DE NECONSTITUȚIONALITATE DETERMINAT DE OBIECȚILE DE NECONSTITUȚIONALITATE FORMULATE

FAȚĂ DE LEGEA PRIVIND CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Având în vedere următoarele

CONSIDERENTE

I. Obiectul controlului de neconstituționalitate

Invocăm neconstituționalitatea Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PL-x 442/2022, L594/2022, în continuare, *Legea*), în integralitatea ei, pentru motive extrinseci, în legătură cu procedura de adoptare în ședința plenului Senatului din 17.10.2022.

II. Admisibilitatea sesizării de neconstituționalitate

Sesizarea de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit. a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularilor dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de peste 50 de deputați, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba de o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr.47/1992, acesta este de 2 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, întrucât legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar,

potrivit art.77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

Legea care face obiectul acestei sesizări au fost depuse la secretarii generali ai celor două Camere în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității legii la data de 19.10.2022.

În consecință, Curtea Constituțională este legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit. a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

În ce privește verificarea admisibilității criticilor de neconstituționalitate extrinseci, care țin de procedura de adoptare a legilor în cadrul ședinței Senatului din data de 17.10.2022, apreciem că nu poate fi opus drept *fine de neprimire* principiul autonomiei regulamentare, întrucât criticile concrete nu vizează chestiuni de aplicare a Regulamentului Senatului, care nu ar avea relevanță constituțională, ci afectarea procedurii legislative așa cum este aceasta prevăzută de normele constituționale.

Așa cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Constituționale, autonomia parlamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Regulamentele parlamentare se constituie într-un ansamblu de norme juridice menite să organizeze și să disciplineze activitatea parlamentară cu privire, printre altele, la procedura de legiferare, precum și regulile de organizare și funcționare ale fiecărei Camere. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului, autoritate reprezentativă prin care poporul român își exercită suveranitatea națională, în conformitate cu prevederile art. 2 alin (1) din Constituție (a se vedea de exemplu Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.188 din 22 martie 2012).

Stabilirea unor reguli clare în privința procedurii legislative, inclusiv la nivelul Legii fundamentale, și respectarea regulilor astfel stabilite constituie o garanție împotriva abuzului de putere al majorității parlamentare, așadar, o garanție a democrației.

În măsura în care normele privind procedura legislativă au consacrat constituțională, Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra modului în care legile adoptate de Parlament le respectă și să sancționeze în mod corespunzător încălcarea lor (de exemplu Decizia nr. 128 din 6 martie 2019, paragraful 33, sau Decizia nr. 261 din 5 mai 2022, paragraful 74).

III. Parcursul legislativ

Proiectul de lege privind organizarea judiciară a fost înregistrat la Camera Deputaților la 01.09.2022 și a fost adoptat în Senat, drept cameră decizională, la data de 17.10.2022.

Proiectul de lege **intră în domeniul legilor organice**, iar în ședința Biroului Permanent al Camerei Deputaților din 01.09.2022 s-a aprobat **procedura de urgență**.

Ședința plenului Senatului din data de 17.10.2022, în care fost adoptată, s-a desfășurat potrivit prevederilor stabilite prin **Hotărârea Biroului Permanent al Senatului nr. 37 din 19 septembrie 2022**.

Potrivit articolului unic al acesteia, în perioada 19 septembrie -31 octombrie 2022 lucrările Plenului Senatului se desfășoară prin mijloace electronice, în conformitate cu procedura privind desfășurarea ședințelor plenului Senatului prin mijloace electronice, în sistem mixt de prezență, fizic și online, prevăzută în anexa nr. 1 la **Hotărârea Biroului permanent nr. 19/2022**.

Anexa nr. 1 la Hotărârea Biroului permanent nr. 19/2022, printre alte dispoziții cu caracter tehnic, *reglementează și elemente fundamentale ale dezbaterii parlamentare, respectiv limitarea luărilor de cuvânt, nediscutarea amendamentelor admise sau respinse și exercitarea votului doar asupra raportului comisiei de fond și a inițiativei legislative.*

Ambele hotărâri ale Biroului permanent au fost emise în baza dispozițiilor art. 111, art. 136 alin. (1) și art. 136/1 din Regulamentul Senatului, devenite art. 111, art. 136 alin. (1) și art. 137 după republicarea acestuia în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 615 din 23.06.2022.

În consecință, **legea a fost adoptate potrivit unei proceduri legislative excepționale, în care dezbaterile parlamentare a fost drastic limitată, în care nu au existat decât discuții generale asupra proiectelor de lege, fără posibilitatea discutării sau susținerii amendamentelor formulate, iar votul nu s-a dat asupra fiecărui articol de lege ci doar asupra raportului comisiei de avizare și a proiectelor în ansamblu.**

IV. Criticile de neconstituționalitate

Prin modul de desfășurare a ședinței Plenului Senatului din data de 17.10.2022 și de adoptare a legii au fost încălcate flagrant garanțiile constituționale privind procedura de adoptare a legilor, așa cum sunt prevăzute în **art. 74 alin. 1 din Constituție**, sub aspectul *dreptului la dezbateri, a dreptului de susținere amendamente și a principiului majoritatea decide opoziția se exprimă*, respectiv **art. 76 alin 1 și 3 din Constituție**, sub aspectul *adoptării legii într-o procedură de urgență ad-hoc neprevăzută de Regulamentul Senatului*.

Au mai fost încălcate prevederile **art. 1 alin. 5 referitor la principiul legalității și supremația Constituției**, **art. 2** sub aspectul substituirii Biroului Permanent organului reprezentativ care exercită legitim suveranitatea națională, **art. 8 referitor la pluralismul politic**, precum și **art. 64 alin 1** potrivit căruia organizarea și funcționarea Senatului se stabilește doar prin regulament propriu, nu prin acte ale structurilor componente.

Din prevederile coroborate ale art. 64 alin 1 și art. 76 alin 3 din Constituție rezultă că o lege organică aflată într-o procedură de urgență nu poate fi adoptată decât în condițiile prevăzute expres și detaliat în Regulamentul Senatului.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în vederea adoptării unui act normativ coerent și fundamentat, din punctul de vedere al organizării procedurii de lucru, Parlamentul trebuie să dea dovadă de suplețe și flexibilitate, în limitele Constituției și ale regulamentelor parlamentare [de exemplu Decizia nr. 828 din 13 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.185 din 28 februarie 2018, paragraful 51 sau Decizia nr. 261 din 5 mai 2022]. Cu alte cuvinte, suplețea, celeritatea, flexibilitatea, raționalizarea procedurii parlamentare se realizează cu respectarea exigențelor procedurale stabilite prin Constituție. **Marja largă de apreciere a organelor de lucru ale Parlamentului nu poate depăși însă cadrul constituțional existent.**

Cadrul regulamentar de adoptare a legilor aflate în procedura de urgență este prevăzut în art. 89 alin 2, art. 94, 113-118 și altele din Regulamentul Senatului (aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 615 din 23.06.2022). Desfășurarea ședințelor Senatului, respectiv procedura de vot în cazul adoptării legilor organice în procedura de urgență sunt reglementate detaliat în prevederile art. 122 -148 din Regulament.

Relevant sub aspectul criticilor de neconstituționalitate formulate sunt prevederile referitoare la dezbaterile pe articole a proiectului legislativ, dezbaterile amendamentelor și supunerea lor la vot în mod distinct, votul final asupra proiectului rezultat din dezbaterile pe articole.

Legea care face obiectul acestei sesizări de neconstituționalitate a fost adoptată într-o procedură ad-hoc, neprevăzută de regulament, stabilită de către Biroul Permanent, care și-a arogat astfel competențe de legiferare care constituțional sunt rezervate doar Senatului.

Precizăm că stabilirea procedurii de desfășurare a ședinței din 17.10.2022 prin Hotărârea nr. 27 din 19 septembrie 2022 ca fiind în sistem “hibrid”, cu consecințe de limitare a procesului democratic al dezbaterii parlamentare, nu este o simplă problemă de aplicare sau interpretare a Regulamentului, care nu ar fi supusă controlului Curții Constituționale. Prin emiterea acestei hotărâri Biroul Permanent s-a substituit Senatului, singurul care potrivit art. 64 alin 1 își poate stabili organizarea și funcționarea prin regulament, și în același timp a condus la exercitarea suveranității naționale în nume propriu de către un grup de persoane (13), membri ai acestei structuri parlamentare, contrar prevederilor art. 2 alin 2 din Constituție.

Astfel, potrivit art. 111 din Regulament

“În situații excepționale prevăzute la art. 136, procedura legislativă aplicabilă proiectelor de legi sau propunerilor legislative înscrise pe ordinea de zi este următoarea:

- a) președintele de ședință anunță titlul inițiativei legislative supuse dezbaterii;
- b) în cadrul dezbaterilor generale poate lua cuvântul câte un singur reprezentant al fiecărui grup parlamentar pentru maximum două minute; reprezentatul senatorilor neafiliați poate interveni pentru maximum un minut;
- c) după încheierea dezbaterilor generale asupra fiecărei inițiative legislative înscrise pe ordinea de zi urmează votul final. Se vor supune unui singur vot raportul, în întregime, și inițiativa legislativă. Această procedură de desfășurare a votului final poate fi modificată de Comitetul liderilor grupurilor parlamentare.”

În art. 136 sunt prevăzute situațiile excepționale în care procedura legislativă este la rândul ei una excepțională, respectiv epidemiile, pandemiile, fenomenele naturale extreme, cutremure, acte de terorism și alte situații care fac imposibilă prezența parlamentarilor la sediul Senatului.

În aceste situații excepționale, declarate ca atare de Biroul permanent, “ședințele plenului Senatului se vor desfășura prin mijloace electronice, printr-o procedură care va fi stabilită prin hotărâre a Biroului permanent al Senatului”.

Rezultă că în art. 111 s-a prevăzut procedura legislativă propriu zisă, iar prin art. 136 exclusiv procedura de desfășurare a ședinței prin mijloace electronice, adică aspectele tehnice presupuse de situația excepțională, care urmează să fie stabilite de Biroul Permanent.

Potrivit art. 137 din Regulament

„Procedura prevăzută la art. 136 alin. (1) se poate aplica și în alte situații, pentru o perioadă limitată, stabilită prin hotărârea Biroului permanent al Senatului și adoptată cu acordul prealabil al Comitetului liderilor grupurilor parlamentare.

După cum se poate observa extrem de ușor, în alte situații decât cele excepționale, Biroul permanent al Senatului poate stabili potrivit art. 137 doar ca ședințele să se desfășoare tot prin mijloace electronice, acestei ședințe fiindu-i aplicate doar procedurile tehnice adoptate de Biroul Permanent potrivit art. 136, iar nicidecum și procedura legislativă propriu-zisă excepțională, prevăzută la art. 111.

Ceea ce a fost delegat prin regulament către Biroul Permanent este exclusiv posibilitatea de a stabili normele tehnice legate de desfășurarea ședințelor prin mijloace electronice, la distanță, respectiv chestiuni care țin de mijlocul electronic folosit, soluția informatică ș.a., iar nicidecum procedura propriu-zisă de legiferare, care potrivit art. 64 alin 1 din Constituție nu poate fi reglementată decât prin Regulamentul Senatului însuși, votat cu majoritatea prevăzută de art. 76 alin. 1 din Constituție.

De altfel, asupra tuturor acestor aspecte Curtea Constituțională s-a pronunțat, în

sensul arătat, chiar în verificarea constituționalității Hotărârii nr. 16/2020 pentru completarea Regulamentului Senatului.

Prin Decizia nr. 156 din 6 mai 2020 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 05.06.2020) instanța de jurisdicție constituțională a stabilit că **“delegarea dispusă prin textul regulamentului nu privește elementele fundamentale ale dezbaterii parlamentare, ci aspecte tehnice ce țin de modul de desfășurare a ședințelor comisiilor permanente sau a ședințelor de plen”**, arătând în același timp că prin această delegare nu se încalcă principiul constituțional al pluralismului politic prevăzut de art. 8 din Constituție dar doar în măsura în care Biroul permanent nu va acționa cu încălcarea normelor de loialitate constituțională și, prin actul adoptat, nu va afecta elementele fundamentale ale dezbaterii parlamentare generic exprimate în principiul **„opозиția se exprimă, iar majoritatea decide”**, prezumând că **“orice entitate, inclusiv Biroul permanent, va acționa cu respectarea normelor de loialitate constituțională, astfel că nu va depăși limitele delegării acordate și va adopta acte neconstituționale”** [paragraful nr. 50].

Prezumția de comportament loial constituțional a fost încălcată în mod flagrant de către Biroul Permanent atunci când

1. prin Hotărârea nr. 37 din 19 septembrie 2022 a prevăzut că procedura de legiferare pentru ședința din 17.10.2022 va fi aceea prevăzută la anexa nr. 1 la Hotărârea Biroului Permanent nr. 19/2022, precum și
2. atunci când prin această ultimă hotărâre a reglementat o procedură de legiferare **neprevăzută și nereglementată de Regulament** (sistem mixt de prezență, fizic și online) și a extins procedura excepțională de legiferare arătată la art. 111 și la alte situații decât cele excepționale arătate explicit în art. 136, depășind astfel limitele delegării.

Respectarea art. 75 și a art. 76 alin.(3) din Constituție reprezintă fundamentul dezbaterilor democratice din Parlament și, care, prin substratul lor de valoare, presupun un schimb de idei între cei ce exercită suveranitatea națională. Evitarea sau limitarea dezbaterilor parlamentare printr-un abuz de competență, fără a respecta prevederile constituționale exprese în acest sens, denotă o atingere adusă înseși unei valori fundamentale a statului, și anume *caracterului său democratic*.

Dezbaterile parlamentare în forma lor comună/ generală sunt în mod intrinsec legate de democrație, astfel că orice abatere de la aceasta trebuie să fie realizată numai în condițiile și limitele stabilite prin Constituție. Nesocotirea acestei valori supreme plasează destinatarul normei juridice într-o situație de perpetuă insecuritate juridică. Așadar, deși la o primă vedere pare că Senatul nu a respectat doar un aspect procedural, poate formal, în realitate, consecințele pe care această neregularitate le implică sunt grave, afectând ideea de democrație și de securitate juridică în substanța lor.”

Totodată, astfel cum a statuat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 209 din 7 martie

2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012, *"în domeniul dreptului parlamentar, principala consecință a naturii electivă a mandatului reprezentativ și a pluralismului politic o constituie principiul pe care doctrina l-a consacrat în mod sugestiv «majoritatea decide, opoziția se exprimă». Majoritatea decide, întrucât, în virtutea mandatului reprezentativ primit de la popor, opinia majoritară este prezumată că reflectă sau corespunde opiniei majoritare a societății. Opoziția se exprimă, ca o consecință a aceluiași mandat reprezentativ care fundamentează dreptul inalienabil al minorității politice de a-și face cunoscute opțiunile politice și de a se opune, în mod constituțional și regulamentar, majorității aflate la putere. Aplicarea principiului «majoritatea decide, opoziția se exprimă» asigură, pe de o parte, legitimitatea guvernării și, pe de altă parte, condițiile pentru realizarea alternanței la guvernare."*

Regula majorității implică, în mod necesar, în cadrul procedurilor parlamentare, evitarea oricăror mijloace care ar conduce la o manifestare abuzivă din partea majorității sau a oricăror mijloace obstructioniste care ar avea drept scop împiedicarea desfășurării normale a procedurii parlamentare (a se vedea de exemplu Decizia nr. 649 din 24 octombrie 2018, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I nr. 1045 din 10.12.2018).

Or, principiul majoritatea decide, opoziția se exprimă implică, în mod necesar, un echilibru între necesitatea de exprimare a poziției minorității politice cu privire la o anumită problemă și evitarea folosirii mijloacelor de obstrucție, în scopul asigurării, pe de o parte, a confruntării politice din Parlament, deci a caracterului contradictoriu al dezbaterilor, și, pe de altă parte, a îndeplinirii de către acesta a competențelor sale constituționale și legale.

Cu alte cuvinte, parlamentarii, fie că provin din rândul majorității, fie că provin din cel al opoziției, trebuie să se abțină de la exercitarea abuzivă a drepturilor procedurale și să respecte o regulă de proporționalitate, de natură să asigure adoptarea deciziilor ca urmare a unei dezbateri publice prealabile. Atât în procesul legislativ, cât și în activitatea de control parlamentar asupra Guvernului sau în realizarea celorlalte atribuții constituționale, parlamentarii, în exercitarea mandatului, sunt, potrivit prevederilor art. 69 alin.(1) din Legea fundamentală, *«în serviciul poporului»*. Dezbaterile parlamentare a problemelor importante ale națiunii trebuie să asigure respectarea valorilor supreme consacrate de Legea fundamentală, precum statul de drept, pluralismul politic și democrația constituțională". Acesta este motivul pentru care Curtea Constituțională a considerat că **„este necesară exercitarea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor constituționale atât de către majoritatea, cât și de minoritatea parlamentară, precum și cultivarea unei conduite a dialogului politic, care să nu excludă aprioric consensul, chiar dacă motivațiile sunt diferite, atunci când miza este interesul major al națiunii"** (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.188 din 22 martie 2012).

Tot astfel, prin aceeași Decizie nr. 156 din 6 mai 2020 Curtea Constituțională a arătat

că atribuția Biroului permanent de a stabili procedura tehnică de desfășurare a ședințelor în sistem electronic nu vizează exercitarea suveranității naționale sau exercitarea suveranității în nume propriu de către un grup, constituit în Biroul permanent al unei Camere, dar doar în măsura în care acesta se limitează la luarea acestei decizii ca fiind o “măsură tehnică și urgentă care asigură continuitatea funcționării Parlamentului, premisă necesară exercitării suveranității naționale de către Parlament”.

Cum Biroul Permanent a stabilit o procedură propriu zisă de legiferare, cu caracter excepțional, cu limitarea dezbaterii parlamentare, contrar prevederilor art. 64 alin. 1 și 76 din Constituție și prevederilor Regulamentului Senatului, acesta s-a comportat practic ca însuși Senatul, exercitând astfel în nume propriu suveranitatea națională, contrar art. 2 din Constituție potrivit căruia suveranitatea se exercită doar prin organele reprezentative constituite prin alegeri.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale art. 74 din Constituție privind inițiativa legislativă acoperă și dreptul de a depune, dezbate și susține amendamente de către senatori și deputați (Decizia nr.474 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.590 din 3 august 2016, paragraful 37, sau Decizia nr.137 din 20 martie 2018, par.46). Prin decizia suscitată nr. 156 din 6 mai 2020 Curtea Constituțională a stabilit că *“procedura de desfășurare a ședinței prin mijloace electronice reprezintă, astfel cum s-a arătat, un set de măsuri cu caracter organizatoric, care nu vizează dreptul senatorilor de a depune amendamente, drept intrinsec legat de mandatul de putere publică cu care aceștia sunt investiți”* (paragraf 42).

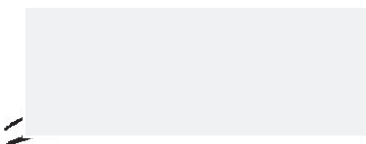
În realitate însă, întrucât Biroul permanent a reglementat ca pentru situații excepționale chiar elementele fundamentale ale dezbaterii parlamentare, dreptul senatorilor de a susține amendamentele și de a vota asupra lor potrivit procedurii de adoptare a legilor în regim de urgență a fost anulat, fiind astfel încălcată și această componentă a art. 74 alin. 1 din Constituție

V. Concluzii

Față de cele arătate, Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii este vădit neconstituțională, motiv pentru care solicităm Curții Constituționale să admită sesizarea și să constate neconstituționalitatea actului normativ.

În numele autorilor,

George-Nicolae Simion

Tabel cu semnatarii **SESIZĂRII DE NECONSTITUTIONALITATE**

la Proiectului de Lege privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pix 442/2022 - L 594/2022)

1.	SIMION GORGE NICOLAE	AUR.
2.	Badiu Georgeta	AUR
3.	Soran Mucodan	AUR
4.	NAGY VASILE	AUR
5.	Focsa S. An Voord	AUR
6.	MITREA BUMTRINA	AUR
7.	SUCIU SEBASTIAN	AUR
8.	Enachi Raisa	AUR
9.	ANDRUCETE ANTONIO	AUR
10.	Gradinaru Rada	AUR
11.	STOICA CRISTIAN - TIT	AUR
12.	DAMUREANU RINCO	AUR
13.	ACATRINEI DOBEL	AUR

Tabel cu semnatarii **SESIZĂRII DE NECONSTITUTIONALITATE**

a Proiectului de Lege privind Consiliul Superior al Magistraturii (Plx 442/2022 - L 594/2022)

14	Voiculescu, Bogdan	AUR
15	Trănița Cristian	AUR
16	VITUS PAUNESCU	AUR
17	BALABASCIUC CALIN C-TIN	AUR
18	SAN TANASA	AUR
19	POP DARIUS	AUR
20	COTRINA ANDRU	AUR
21	SCRIPNIC LILIAN	AUR
22	ALMISTOMIU MARIAN	AUR
23	COLESA IZB-ALIN	AUR
24	Lucian Florin Turcescu	AUR
25	CHELARU MIRCEA	AUR
26	AXINIA ADRIAN Gheorghe	AUR

Tabel cu semnatarii **SESIZĂRII DE NECONSTITUTIONALITATE**

a Proiectului de Lege privind Consiliul Superior al Magistraturii (Plx 442/2022 - L 594/2022)

27	DUMITRU FLORIN	AUR
28	SERBAN SIMONA	AUR
29	ROMAN N. NICOLAE	Neafiliat
30	RUSU DANIEL GHE	Neafiliat
31	Aelenei Dănuț	Neafiliat
32	Ciubuc Ciprian	Neafiliat
33	LALCA MIHAI	NEAFILIAT
34	ANAMARIA GAVRILĂ	NEAFILIAT
35	TOBĂ FRANCISCA	NEAFILIAT
36	GROSATU ANDI-GABRIEL	MON
37	DANIEL FLORETA	Neafiliat
38	DANIEL GABRIEL	PSO
39		

R O M Ȃ N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 7582 / 25 OCT 2022

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2349/2022

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. 112744 / 26.10.2022

Doamnei
Alina-Ștefania GORGHIU
Președintele Senatului

Biroul permanent al Senatului

L. 594. / 26.10.2022

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputați neafiliați, referitoare la neconstituționalitatea Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PL-x nr.442/2022).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 1 noiembrie 2022 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 9 noiembrie 2022.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

Maria ENACHE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 2349A/2022

ROMANIA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 7486 / 20 OCT 2022

ORA 15⁵⁰

Parlamentul României
Camera Deputaților
Secretar general

București, 20.10.2022
Nr. 2/9012

Domnului

Marian ENACHE
Președintele Curții Constituționale

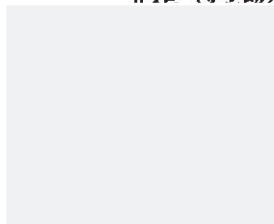
Stimate domnule Președinte,

În temeiul dispozițiilor art.27 alin.(1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem alăturat, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputați neafiliați, asupra Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PLx.442/2022).

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA-CLAUDIA MIHALGEA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
GRUPUL PARLAMENTAR USR
INTRARE/IEȘIRE Nr. 33-16/756
Ziua 20 Luna 10 Anul 2022

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/9012
20 20 Luna 10 Ziua 20

ROMANIA

Parlamentul României
Camera Deputaților
Grupul parlamentar USR

Către: SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat obiecția de neconstituționalitate a *Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 442/2022)*, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,

În numele semnatarilor,

Lider Grup USR

Liviu-Ionuț MOȘTEANU

București, 20 octombrie 2022

Către: **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI**

Domnului Marian ENACHE,

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și ale art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, deputații menționați în anexele atașate, formulăm prezenta

OBIECTIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii (PI-x nr. 442/2022)**,

pe care o considerăm **neconformă cu o serie de articole din Constituția României**, solicitând respectuos instanței de contencios constituțional **constatarea neconstituționalității** acesteia pentru motivele expuse în continuare.

CUPRINS

- I. SITUAȚIA DE FAPT;**
- II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL;**
- III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE;**
- IV. CONCLUZII.**

I. SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei obiecții a fost inițiată în anul 2022, sub denumirea „**Proiect de Lege privind Consiliul Superior al Magistraturii**” de către Guvernul României.

Prin conținutul său normativ, legea votată face parte din categoria **legilor organice**, prima Cameră sesizată fiind Camera Deputaților, în conformitate cu dispozițiile art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Proiectul de lege a fost dezbătut în **procedură de urgență**.

Conform expunerii de motive, legea are ca obiect de reglementare ansamblul de principii și reguli care guvernează funcționarea Consiliul Superior al Magistraturii. Astfel, se declara menținerea soluției separării deciziei în privința carierei judecătorilor și procurorilor, ținând seama de dihotomia secție de judecători - secție de procurori. Totodată, actul normativ prevede revizuirea normelor privind organizarea Inspecției Judiciare, respectiv reglementarea colegiului de conducere al Inspecției Judiciare, cu atribuții clare, atribuțiile adunării generale a inspectorilor judiciari, organizarea la nivelul Inspecției Judiciare a două direcții – Direcția de inspecție pentru judecători, respectiv Direcția de inspecție pentru procurori, inspectorul-șef are calitate de ordonator terțiar de credite, procedura de concurs pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari.

Proiectul de lege votat, PI-x nr. 442/2022, încalcă flagrant **art. 1 alin. (5), art. 124, art. 133 și art. 134 din Constituția României**.

II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL

Constituția României

Articolul 1 Statul român

(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Articolul 11 Dreptul internațional și dreptul intern

(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

Articolul 69 Mandatul reprezentativ

(1) În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.

(2) Orice mandat imperativ este nul.

Articolul 75 Sesizarea Camerelor

(1) Se supun spre dezbatere și adoptare Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată, proiectele de legi și propunerile legislative pentru ratificarea tratatelor sau a altor acorduri internaționale și a măsurilor legislative ce rezultă din aplicarea acestor tratate sau acorduri, precum și proiectele legilor organice prevăzute la articolul 31 alineatul (5), articolul 40 alineatul (3), articolul 55 alineatul (2), articolul 58 alineatul (3), articolul 73 alineatul (3) literele e), k), l), n), o), articolul 79 alineatul (2), articolul 102 alineatul (3), articolul 105 alineatul (2), articolul 117 alineatul (3), articolul 118 alineatele (2) și (3), articolul 120 alineatul (2), articolul 126 alineatele (4) și (5) și articolul 142 alineatul (5). Celelalte proiecte de legi sau propuneri legislative se supun dezbaterii și adoptării, ca primă Cameră sesizată, Senatului.

(2) Prima Cameră sesizată se pronunță în termen de 45 de zile. Pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită termenul este de 60 de zile. În cazul depășirii acestor termene se consideră că proiectele de legi sau propunerile legislative au fost adoptate.

(3) După adoptare sau respingere de către prima Cameră sesizată, proiectul sau propunerea legislativă se trimite celeilalte Camere care va decide definitiv.

(4) În cazul în care prima Cameră sesizată adoptă o prevedere care, potrivit alineatului (1), intră în competența sa decizională, prevederea este definitiv adoptată dacă și cea de-a doua Cameră este de acord. În caz contrar, numai pentru prevederea respectivă, legea se întoarce la prima Cameră sesizată, care va decide definitiv în procedură de urgență.

(5) Dispozițiile alineatului (4) referitoare la întoarcerea legii se aplică în mod corespunzător și în cazul în care Camera decizională adoptă o prevedere pentru care competența decizională aparține primei Camere.

Articolul 76 Adoptarea legilor și a hotărârilor

(1) Legile organice și hotărârile privind regulamentele Camerelor se adoptă cu votul majorității membrilor fiecărei Camere.

(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră.

(3) La cererea Guvernului sau din proprie inițiativă, Parlamentul poate adopta proiecte de legi sau propuneri legislative cu procedură de urgență, stabilită potrivit regulamentului fiecărei Camere.

Articolul 124 Înfăptuirea justiției

(1) Justiția se înfăptuiește în numele legii.

(2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.

(3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

Articolul 133 Rolul și structura

(1) Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care:

a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusă din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori;

b) 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucură de înaltă reputație profesională și morală, aleși de Senat; aceștia participă numai la lucrările în plen;

c) ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi reînnoit, dintre magistrații prevăzuți la alineatul (2) litera a).

(4) Durata mandatului membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este de 6 ani.

(5) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii se iau prin vot secret.

(6) Președintele României prezidează lucrările Consiliului Superior al Magistraturii la care participă.

(7) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii sunt definitive și irevocabile, cu excepția celor prevăzute la articolul 134 alineatul (2).

Articolul 134 Atribuții

(1) *Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintele României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii.*

(2) *Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. În aceste situații, ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu au drept de vot.*

(3) *Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție.*

(4) *Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției.*

Articolul 148 Integrarea în Uniunea Europeană

(1) *Aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, în scopul transferării unor atribuții către instituțiile comunitare, precum și al exercitării în comun cu celelalte state membre a competențelor prevăzute în aceste tratate, se face prin lege adoptată în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților și senatorilor.*

(2) *Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.*

(3) *Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.*

(4) *Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).*

(5) *Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu înainte ca acestea să fie supuse aprobării instituțiilor Uniunii Europene.*

III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

III.1. Legea a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului, fapt care aduce atingere prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituția României;

Conform art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputatilor.,(2) Raportul va fi imprimat și difuzat deputaților cu cel puțin 3 zile înainte de data stabilită pentru dezbateră proiectului de lege sau a propunerii legislative în plenul Camerei Deputaților, în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative pentru care Camera Deputatilor este prima Cameră sesizată, și cu cel puțin 5 zile, în cazul celor pentru care Camera Deputaților este Cameră decizională.”

Conform art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului, „(2) Raportul se transmite Biroului permanent, care dispune și asigură, prin secretarul general al Senatului, difuzarea acestuia senatorilor, Guvernului și initiatorului, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data dezbaterii în plen.”

Statul de drept se întemeiază pe domnia legii. Din această perspectivă respectarea normelor legale reprezintă o obligație care incumbă tuturor cetățenilor români, cât și tuturor autorităților publice. **Activitatea autorității legiuitoare este de asemenea subsumată obligației expuse mai sus, fiind reglementată prin regulamentele proprii de organizare și funcționare.** Respectarea dispozițiilor regulamentare este fundamentală pentru buna desfășurare a activității de legiferare în România. Orice lege trebuie adoptată în condiții de deplină transparență, prin voința politică exprimată conform propriei conștiințe a fiecărui membru al corpului legiuitor, după studiul aprofundat al normelor supuse dezbaterii parlamentare.

Pentru formarea voinței politice a fiecărui membru al Parlamentului, regulamentele parlamentare și în speță Regulamentul Camerei Deputaților și Regulamentul Senatului prevăd un termen de 3 zile dtermen de 3 zile dtermen de 3 zile de la data la care comisia de specialitate avizează prin raport legea până la dezbateră acestela în ședința Camerei Deputaților sau a Senatului, conform art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului. **Aceste dispoziții imperative au fost încălcate cu privire la legea supusă discuției de constituționalitate, deoarece legea fost avizată de comisia specială raportoare în data de 17 octombrie 2022 și în aceeași zi a fost dezbătută și aprobată în ședința Senatului.**

Aplicarea procedurii de dezbateră în ședința Senatului în privința Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PI-x nr. 442/2022) **în aceeași zi în care a fost avizată prin raport de comisia specială constituie o încălcare a Constituției** deoarece senatorii care nu au fost membri ai comisiei nu au avut posibilitatea de a-și forma opinia

asupra propunerii legislative adoptată cu amendamente de comisia specială, aflându-se în situația de a exercita un mandat imperativ, dând curs strict indicației partidelor din coaliția de guvernare.

Termenul de 3 zile prevăzut de art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului este imperativ indiferent dacă este aplicată procedura ordinară de dezbateră sau procedura de urgență.

Cu privire la cele detaliate mai sus, concluzionăm prin a constata încălcarea dispozițiilor art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului, ceea ce atrage implicit încălcarea dispozițiilor art.1 alin. (4) coroborat cu art. 69 alin. (2) din Constituția României. Vă solicităm să constatați că legea este neconstituțională în ansamblul său.

În acest sens, legea dedusă controlului de constituționalitate **contravine prevederilor art. 1 alin. (3), art. 1 alin. (5), art. 75 și art. 76 alin. (3) din Constituția României**, republicată, referitor la **desfășurarea procedurii parlamentare de adoptare a legilor**.

Adoptarea celor trei noi legi ale justiției - Legea privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legea privind organizarea judiciară și Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii a fost asumată de Guvernul României în primul rând pentru a corecta acele modificări nocive realizate în anul 2018, pentru a pune în acord legile și cu practica recentă a CCR și pentru a aduce îmbunătățiri legislației care să permită îndeplinirea tuturor obiectivelor de referință stabilite în cadrul MCV.

Prima formă a proiectelor a fost pusă în dezbateră publică în septembrie 2020. O formă a acestor proiecte a fost apoi trimisă în procedura de avizare de către MJ la sfârșitul lunii martie 2021. Această formă a primit o caracterizare favorabilă din partea CE în Raportul MCV din iunie 2021. Din pricina blocajului politic, Guvernul instalat în noiembrie 2021 a reluat procedura, iar în luna iunie 2022 a făcut publice proiectele într-o variantă modificată, despre care ministrul Justiției a afirmat că este agreată cu CE. În august 2022 Guvernul a aprobat cele 3 proiecte cu multe modificări față de varianta din iunie și le-a trimis în Parlament spre dezbateră și adoptare într-o procedură de urgență. Proiectele au fost înregistrate la Parlament în prima zi a noii sesiuni parlamentare, pe 1 septembrie. În scopul urgentării procedurii s-a constituit o **comisie parlamentară specială comună**, formată din deputați și senatori. **Cele trei legi ale justiției au fost**

adoptate foarte rapid de Camera Deputaților (20 septembrie, 27 septembrie și 4 octombrie), în condițiile în care legile cuprind mai mult de 550 de articole plus anexele, iar opoziția a cerut în mod justificat mai mult timp pentru dezbateri.

Reamintim că în acest interval de timp o chestiune importantă care era reglementată de Legea privind organizarea judiciară, și anume existența Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (SIIJ) a fost tranșată de Parlament prin adoptarea Legii nr. 49/2022 publicată în Monitorul oficial al României nr. 244/11 martie 2022. Această lege, prin care s-a desființat în mod formal SIIJ a fost, la rândul ei, adoptată într-o procedură de urgență, **fără a se aștepta publicarea avizului Comisiei de la Veneția nr. 1079/21 martie 2022.** Avizul emis după adoptarea legii a observat gravele probleme generate de Legea nr. 49/2022, în primul rând **afectarea nejustificată a competenței Direcției Naționale Anticorupție** prin preluarea de la această Direcție specializată a competenței de anchetare a magistraților și atribuirea ei unor procurori "anume desemnați". Accelerarea procesului legislativ nu a avut altă rațiune decât aceea de a vota și promulga legea înaintea publicării avizului Comisiei de la Veneția, în ciuda atenționărilor venite inclusiv din partea Comisiei Europene. Deși adoptarea celor trei noi legi ale justiției reprezentau o bună ocazie pentru a corecta Legea de desființare a SIIJ în acord cu avizul Comisiei de la Veneția nr. 1079/21 martie 2022, acest lucru nu s-a întâmplat.

Mai mult decât atât, în ciuda asumării obținerii avizului Comisiei de la Veneția din programul de Guvernare pentru cele trei legi ale justiției, Guvernul nu a solicitat acest aviz, iar în momentul în care Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a sesizat Comisia de la Veneția în legătură cu cele trei legi ale justiției, ministrul justiției a declarat în mod explicit și repetat că nu așteaptă acest aviz motivând că de adoptarea urgentă a legilor ar depinde ridicarea MCV și aderarea României la spațiul Schengen.

Încălcarea flagrantă a dispozițiilor art. 148 din Constituția României.

În realitate, motivul pentru care nu este așteptat acest aviz este simplu: **cele 3 proiecte votate nu doar că nu corectează aspectele criticate de Comisia de la Veneția prin Avizul nr. 1079/2022 referitor la legea pentru desființarea SIIJ, dar conțin foarte multe reglementări problematice care vin în contradicție flagrantă cu unele recomandări din cadrul MCV, cu mai multe avize ale Comisiei de la Veneția date în alte spețe și cu unele rapoarte GRECO.** Cu alte cuvinte, în loc să îmbunătățească legislația și să reprezinte o reală reformă, aceste noi legi afectează independența și eficiența sistemului judiciar.

Astfel, la data de 19.09.2022, proiectul de lege criticat prin prezenta sesizare a primit raport favorabil de la Comisia Specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru examinarea inițiativelor legislative din domeniul justiției. La data de 20.09.2022, proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, în calitate de primă cameră sesizată.

Aplicarea procedurii de dezbatere în ședința Senatului în privința Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (PI-x nr. 442/2022) în aceeași zi în care a fost avizată prin raport de comisia specială constituie o încălcare a Constituției deoarece senatorii care nu au fost membrii ai comisiei nu au avut posibilitatea obiectivă de a-si forma opinia asupra propunerii legislative adoptată cu amendamente de comisia specială, aflându-se în situația obiectivă de a exercita un mandat imperativ.

Termenul de 3 zile prevăzut de art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului este imperativ, indiferent dacă este aplicată procedura ordinară de dezbatere sau procedura de urgență.

Cu privire la cele detaliate mai sus, concluzionăm prin a constata încălcarea dispozițiilor art. 70 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților și art. 89 alin. (2) din Regulamentul Senatului, ceea ce atrage implicit încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3)-(5) coroborat cu art. 69 alin. (2) din Constituția României. Vă rugăm astfel să constatați că legea este neconstituțională în ansamblul său.

În acest sens, legea dedusă controlului de constituționalitate contravine prevederilor art. 1 alin. (3), art. 1 alin. (5), art. 75 și art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată, referitor la desfășurarea procedurii parlamentare de adoptare a legilor.

În jurisprudența sa (Decizia nr. 261 din 05.05.2022, par. 73), Curtea Constituțională a statuat că *“principiul legalității, prevăzut de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, interpretat în coroborare cu celelalte principii subsumate statului de drept, reglementat de art. 1 alin. (3) din Constituție, impune ca atât exigențele de ordin procedural, cât și cele de ordin substanțial să fie respectate în cadrul legiferării. Regulile referitoare la fondul reglementărilor, procedurile de urmat, inclusiv solicitarea de avize de la instituțiile prevăzute de lege nu sunt însă scopuri în sine, ci mijloace, instrumente pentru asigurarea dezideratului calității legii, o lege care să slujească cetățenilor, iar nu să creeze insecuritate juridică”.*

În același sens Curtea Constituțională s-a mai pronunțat, de exemplu, prin **Decizia nr. 128 din 6 martie 2019, precitată, când a reținut că „în ansamblul normelor constituționale, dispozițiile care cuprind reguli cu caracter procedural incidente în materia legiferării se corelează și sunt subsumate principiului legalității, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, la rândul său acest principiu stând la temelia statului de drept, consacrat expres prin dispozițiile art. 1 alin.(3) din Constituție. De altfel, și Comisia de la Veneția, în raportul intitulat “Rule of law checklist”, adoptat la cea de-a 106-a sesiune plenară (Veneția, 11-12 martie 2016), reține că procedura de adoptare a legilor reprezintă un criteriu în aprecierea legalității, care constituie prima dintre valorile de referință ale statului de drept (pct.IIA5). Sub acest aspect sunt relevante, între altele, potrivit aceluiași document, existența unor reguli constituționale clare în privința procedurii legislative, dezbaterile publice ale proiectelor de legi, justificarea lor adecvată, existența evaluărilor de impact de adoptarea legilor. Referitor la rolul acestor proceduri, Comisia reține că statul de drept este legat de democrație prin faptul că promovează responsabilitatea și accesul la drepturile care limitează puterile majorității” (paragraful 32).**

În același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională prin **Decizia nr.139 din 13 martie 2019**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 3 mai 2019, **paragraful 85.**

“Altfel spus, stabilirea unor reguli clare în privința procedurii legislative, inclusiv la nivelul Legii fundamentale, și respectarea regulilor astfel stabilite constituie o garanție împotriva abuzului de putere al majorității parlamentare, așadar, o garanție a democrației. În măsura în care normele privind procedura legislativă au consacrat constituțională, Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra modului în care legile adoptate de Parlament le respectă și să sancționeze în mod corespunzător încălcarea lor (**Decizia nr. 128 din 6 martie 2019, paragraful 33**). ”Prin urmare, respectarea art. 75 și a art. 76 alin. (3) din Constituție reprezintă fundamentul dezbaterilor democratice din Parlament și, care, prin substratul lor de valoare, presupun un schimb de idei între cei ce exercită suveranitatea națională. Evitarea sau limitarea dezbaterilor parlamentare prin scurtarea nejustificată a termenelor, fără a respecta prevederile constituționale exprese în acest sens, denotă o atingere adusă însăși unei valori fundamentale a statului, și anume caracterului său democratic”. Din punct de vedere axiologic, dezbaterile parlamentare în forma lor comună/generală sunt în mod intrinsec legate de democrație, astfel că orice abatere de la aceasta trebuie să fie realizată numai în condițiile și limitele stabilite prin Constituție. Nesocotirea acestei valori supreme plasează destinatarul normei juridice într-o situație de perpetuă insecuritate juridică. Așadar, deși la o primă vedere pare că

Parlamentul a încălcat doar un aspect procedural, poate formal, în realitate, consecințele pe care această neregularitate le implică sunt grave, afectând ideile de democrație și de securitate juridică în substanța lor.” (Decizia CCR nr. 261 din 05.05.2022, par. 74-75),

Pe baza acestor argumente, considerăm că o lege adoptată în astfel de condiții nu poate avea decât un caracter neconstituțional, atât prin încălcarea dispozițiilor constituționale ale art.1 alin. (3) în componenta referitoare la democrație și ale art.1 alin. (5) în componenta referitoare la securitatea juridică a persoanei, cât și ale art. 75 și art. 76 alin. (3) privind desfășurarea procedurii parlamentare de adoptare a legilor.

Așa cum este precizat și în Comunicatul de presă al Curții Constituționale din data de 5 mai 2022, emis cu referire la Decizia CCR nr. 261 “Evitarea sau limitarea dezbaterilor parlamentare prin scurtarea nejustificată a termenelor, fără a respecta prevederile constituționale obiective și exprese în acest sens, denotă o atingere adusă însăși unei valori fundamentale a statului, și anume a caracterului său democratic. Totodată, în acest context, Curtea a reținut și încălcarea principiului securității juridice.

Prin urmare, Curtea a constatat încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) în componenta referitoare la democrație, art. 1 alin. (5) în componenta referitoare la securitatea juridică a persoanei, precum și ale art. 75 și art. 76 alin. (3) privind desfășurarea procedurii parlamentare de adoptare a legilor.”

III. 2.1 Încălcarea dispozițiilor art. 133 alin. 2 litera a) din Constituția României

- A. Prevederea alegerii separate, pe niveluri de instanțe și parchete, faptul că nu au dreptul de a candida toți magistrații, ci este un sistem condiționat (judecătorii/procurorii desemnați pentru a candida), încalcă litera și spiritul textului constituțional. Actuala formă de alegere a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii nu este justificată, în condițiile în care **fiecare membru ar trebui să reprezinte întreg sistemul judiciar**, iar nu doar pe judecătorii sau procurorii de la nivelul instanței/parchetului corespunzător gradului deținut. A fost refuzată propunerea introducerii unui votului universal pentru judecători și procurori. (art. 8 – 18 din legea criticată).

B. Alegerea cu cel mai mare număr de voturi (nu cu votul majorității) încalcă de asemenea textul constituțional (art. 1 alin. 3 din Constituție) și principiul votului universal. Art. 8 alin. (3) Sunt aleși ca membri ai Consiliului Superior al Magistraturii 2 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau de la Direcția Națională Anticorupție ori de la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, care au obținut cel mai mare număr de voturi în adunările generale.

C. Art. 14 alin. (3) "În procedura de alegere a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, fiecare judecător și procuror votează un număr maxim de candidați egal cu numărul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, care reprezintă categoria de instanțe sau parchete la nivelul cărora judecătorul sau, după caz, procurorul își desfășoară activitatea.

(4) În cazul în care au fost votate mai puține sau mai multe persoane decât cele prevăzute la alin. (3), votul este nul."

Faptul ca magistrații sunt obligați să voteze exact numărul de membri CSM, votul anulându-se dacă sunt votați mai mulți sau mai puțini candidați, va determina magistrații să voteze persoane pe care nu le consideră reprezentative, sau chiar să nu mai participe la procesul electoral, cu încălcarea art. 1 alin. 3 din Constituție.

III 2.2 Încălcarea dispozițiilor art. 134 alin.4 din Constituția României

Art. 22 alin. (3) prevede: "În termen de 60 zile de la ședința de constituire a Consiliului Superior al Magistraturii se stabilesc atribuțiile și responsabilitățile fiecărui membru permanent, pe domenii de activitate", cu încălcarea art. 134 alin. 4 din Constituția României.

Potrivit textului constituțional, atribuțiile CSM pot fi stabilite doar prin lege și prin Constituție. Formularea prea generală a textului creează premisele unor repartizări de atribuții, respectiv, mai ales, unor excluderi ale unor membri de la luarea anumitor decizii.

III 2.3 Prin prevederi care fărâmițează autoritatea de a lua decizii, în defavoarea CSM ca organism colegial, în privința unor amănunte cvasi procedurale care se pot dovedi esențiale pentru sensul final al hotărârilor, legea criticată goleşte de conținut prevederea constituțională privind rolul CSM.

III. 2.3.1 Art. 27 alin. (2): "Lucrările Plenului Consiliului Superior al Magistraturii se desfășoară în prezența a cel puțin 15 membri. Dacă nu se realizează acest cvorum, la următoarea convocare, dar nu mai devreme de 24 de ore, pentru discutarea aceleiași ordini de zi, lucrările Plenului se desfășoară în prezența majorității membrilor acestuia."

Cvorumul de ședință poate coborî de la 15 membri la majoritatea membrilor, diferența între cele două praguri fiind nejustificat de mare, raportat la importanța hotărârilor dezbătute.

III. 2.3.2 Art. 29. – (1) "Lucrările plenului și ale secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii sunt, de regulă, publice. Membrii plenului sau ai secțiilor hotărăsc, cu majoritate de voturi, situațiile în care ședințele nu sunt publice. Ședințele secțiilor în care se soluționează cererile privind încuviințarea percheziției, reținerii, arestării preventive sau arestului la domiciliu, controlului judiciar sau controlului judiciar pe cauțiune cu privire la judecători ori procurori, precum și cele ce privesc audierile și deliberările în materie disciplinară nu sunt publice." **Membrii plenului/secțiilor hotărăsc situațiile în care ședințele nu sunt publice, deși legea ar trebui să fie cea care stabilește criteriile, cu încălcarea dispozițiilor privind statul de drept - art. 1 alin. 3 din Constituție .**

III. 2.3.3 Atribuțiile plenului Consiliului Superior al Magistraturii sunt preluate de secțiile CSM, consecințele fiind diminuarea autorității hotărârilor organului decizional și, pe de altă parte, crearea de nuclee de decizie mult mai puțin reprezentative și afectarea unității și coerenței activității CSM.

Art. 31 alin. (1) Secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza, din oficiu, pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. Sesizările privind apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său se soluționează la cerere sau din oficiu de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii. (3) În situațiile în care este afectată independența, imparțialitatea sau reputația profesională a unui judecător sau procuror, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii dispune măsurile care se impun și asigură publicarea acestora pe site-ul Consiliului

Superior al Magistraturii, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii.

Și articolele 40 și 41 din legea criticată prevăd atribuții extinse pentru secțiile CSM, în defavoarea Plenului.

“ Art.41. – (1) Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii au următoarele atribuții referitoare la cariera judecătorilor și procurorilor:

- a) propun Președintelui României numirea în funcție și eliberarea din funcție a judecătorilor și procurorilor;
- b) numesc judecătorii și procurorii stagieri pe baza rezultatelor obținute la examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii;
- c) eliberează din funcție judecătorii și procurorii stagieri;
- d) numesc în funcții de conducere judecătorii și procurorii, în condițiile legii;
- e) dispun promovarea judecătorilor și procurorilor, în condițiile legii;
- f) dispun, în condițiile legii, delegarea și detașarea judecătorilor și procurorilor;
- g) soluționează contestațiile împotriva calificativelor acordate de comisiile de evaluare a activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, constituite în condițiile legii;
- h) iau măsuri pentru soluționarea sesizărilor primite de la justițiabili sau de la alte persoane privind conduita necorespunzătoare a judecătorilor și procurorilor;
- i) dispun suspendarea din funcție a judecătorilor și procurorilor;
- j) aprobă, în condițiile legii, transferul judecătorilor și procurorilor;
- k) îndeplinesc orice alte atribuții stabilite prin lege sau Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii numește și revocă din funcție președintele, vicepreședintele și președintele de secții ai Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(3) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii avizează, în condițiile legii, propunerea ministrului justiției de numire și revocare a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, primadjunctului și adjunctul acestuia, procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție și al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, adjunctilor acestora, procurorilor șefi de secție ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Art. 41. – (1) Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor:

a) aprobă înființarea și desființarea secțiilor curților de apel, ale instanțelor din circumscripțiile acestora, precum și înființarea sediilor secundare ale instanțelor judecătorești și circumscripțiilor acestora, în condițiile legii;

b) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe;

c) stabilește categoriile de procese sau de cereri care se soluționează în municipiul București numai de anumite instanțe, cu respectarea competenței materiale prevăzute de lege;

d) la propunerea președinților curților de apel, stabilește numărul vicepreședinților curților de apel, ai tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătoriilor din reședințele de județ și din municipiul București, precum și judecătoriile la care funcționează un vicepreședinte;

e) adoptă, în condițiile legii, Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești;

f) urmărește respectarea prevederilor legale și regulamentare în domeniul organizării și funcționării instanțelor și ia măsurile necesare înlăturării imediate a vulnerabilităților ce pot afecta buna desfășurare a activității acestora;

g) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Secția pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la organizarea și funcționarea parchetelor:

a) aprobă propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, a procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de înființare și desființare a secțiilor în cadrul parchetelor și direcțiilor specializate;

b) la propunerea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție aprobă numărul adjuncților procurorilor generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel și ai prim-procurorilor parchetelor de pe lângă tribunale și judecătoriile din reședințele de județ și din municipiul București, precum și parchetele de pe lângă tribunalele pentru minori și familie și judecătorii unde primprocurorii sunt ajutați de adjuncți;

c) aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru parchete;

d) adoptă, în condițiile legii, regulamentele de ordine interioară ale parchetelor și direcțiilor specializate;

e) îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin lege sau Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii.”

Funcționarea CSM în esență aproape exclusiv în secții încalcă arhitectura constituțională a acestei autorități colegiale, în care Plenul este forma de organizare adecvată constituțional. Dispozițiile art. 29, 40 și 41 încalcă prevederile art.133 alin.(1) și art.134 alin.(4) din Constituție, în raport de separarea competențelor pe secții și de lipsa unei căi de atac la Plenul CSM.

Curtea Constituțională a precizat, prin Decizia nr. 331 din 3 aprilie 2007, că dispozițiile art. 35 raportate la dispozițiile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 dau expresie atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum au fost acestea reglementate prin art. 134 din Legea fundamentală.

Constituția prevede expres doar pentru atribuția de instanță de judecată **în domeniul răspunderii disciplinare** a judecătorilor și a procurorilor că realizarea acesteia se face de Consiliu *prin secțiile sale* (art. 134 alin. 2). O astfel de precizare lipsește însă din cuprinsul articolului art. 134 alin. (1) și (4) din Constituție. Aceste dispoziții statuează **rolul Consiliului Superior al Magistraturii ca întreg, respectiv în Plenul său**, în ce privește adoptarea hotărârilor, în general (atât pentru propunerea către Președintele României a numirii în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii, cât și pentru alte atribuții stabilite prin legea sa organică, în realizarea rolului său de garant al independenței justiției).

Separarea competențelor decizionale referitor la cariera magistraților nu ar trebui să afecteze rolul Consiliului Superior al Magistraturii care, în componența sa plenară, reprezintă garantul independenței justiției potrivit art. 133 alin. (1) din Constituția României.

Prin urmare, toate atribuțiile CSM care privesc aspectele generale și comune ale carierei magistraților și organizarea instanțelor și a parchetelor ar trebui să revină exclusiv competenței Plenului CSM.

Faptul că există secții separate în privința judecătorilor sau a procurorilor nu implică faptul ca hotărârile pronunțate de aceste secții să fie definitive ori plângerile împotriva lor să fie soluționate tot de fiecare secție în cauză. Arhitectura constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii, organ colegial, implică atacarea la Plen a hotărârilor fiecărei secții (cu excepția hotărârilor secțiilor disciplinare, tot ca urmare a excepției consacrată printr-un text constituțional).

Singura formă prin care se poate efectua separarea strictă a carierelor judecătorilor și procurorilor, fără riscul declarării neconstituționale a unei astfel de modificări, o reprezintă o revizuire constituțională. În Franța sau Belgia, modelele constituționale tradiționale și pentru România, președinții instanțelor supreme s-au pronunțat pentru unitatea magistraturii în cadrul aceluiași consiliu.

Activitatea celor două Secții ale Consiliului influențează (direct/indirect) întreg corpul magistraților, având în vedere legătura indisolubilă dintre judecători și procurori. Actualele reglementări ce vizează separația carierelor magistraților nu ar trebui să stea la baza unei segregării profesionale totale, în condițiile în care democrația prevede nu simpla coexistență a profesiilor, ci conlucrarea profesională. În fapt, de cele mai multe ori, nu există o finalitate a muncii procurorilor în absența judecătorilor. Tot astfel, unui judecător îi este imposibil a judeca o gamă variată de cauze în absența unui procuror.

Din perspectiva impactului general al activității Secțiilor Consiliului, este imposibil a elabora un Regulament de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat de Secția pentru judecători, fără a face referire la procurori/parchete; după cum este imposibil a elabora un Regulament de ordine interioară al parchetelor, fără a face referire la judecători/instanțe.

III.2.4. Mai multe dispoziții care reglementează procedura aplicabilă în materie disciplinară sunt de natură să limiteze drepturile procesuale ale magistraților vizați.

III.2.4.1 Inadmisibilitatea cererilor de intervenție accesorie în procedura disciplinară, conduce la aberații procedurale în fața instanței de cenzură competente - Înalta Curte de Casație și Justiție, care judecă potrivit dreptului comun. Art. 49 alin. (5) "În procedura disciplinară în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii nu este admisibilă formularea unor cereri de intervenție accesorie."

Inadmisibilitatea formulării unor cereri de intervenție accesorie în fața secțiilor disciplinare ale CSM. Art. 49 alin. 5 este contrar art. 21 alin.2 cu referire la art.124 alin. 3 din Constituție raportat la art. 20 alin.2 și art. 1 alin. 3 din Constituție. Prin raportare la rolul conferit de dispozițiile constituționale și legale - „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii” (art. 124 alin. 3 din Constituția României); „magistratura este activitatea judiciară desfășurată de judecători în scopul îndeplinirii justiției”, „judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali” (art. 1 și art. 2 alin. 3 din Legea nr.303/2004), spre exemplu, asociațiile profesionale ale judecătorilor sau procurorilor ale căror membri sunt supuși unor proceduri disciplinare în fața secțiilor CSM justifică un interes legitim, pretinzând respectarea dispozițiilor legale enunțate ca o

condiție esențială pentru garantarea independenței justiției și respectarea statutului magistratului.

Dreptul la un tribunal prezintă două aspecte, de o parte include dreptul de acțiune în justiție, de a angaja o procedură în fața instanței, de altă parte, dreptul de acces concret la un tribunal într-un proces pendinte, adică dreptul de a obține o decizie emisă de un tribunal, de a fi analizat dreptul pretins (CEDO, Golder c. Regatului Unit, Kutic c. Croației, 1 martie 2002).

Scopul unei asociații profesionale a magistraților, potrivit statutelor sale, este de a asigura că autoritatea judiciară își poate exercita misiunea în deplină independență, pentru apărarea intereselor profesionale ale membrilor sistemului judiciar (implicit membrii asociației) și pentru asigurarea apărării libertăților și principiilor democratice

Dreptul la libertatea de asociere presupune nu doar lipsa unor restricții discriminatorii și nejustificate în ceea ce privește înființarea, înregistrarea, declararea și publicitatea anumitor categorii de organizații private, cum sunt și asociațiile profesionale ale magistraților, ci și lipsa oricăror restricții în exercitarea efectivă a drepturilor și intereselor legitime ale acestora (a se vedea cauza C-78/18, Comisia Europeană c. Ungariei, hotărârea Marii Camere a CJUE din 18 iunie 2020), între care se regăsește și dreptul la un proces echitabil – accesul liber la justiție, prevăzut de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului).

Potrivit Avizului CCJE nr. 23 (2020) - Rolul asociațiilor judecătorilor în sprijinirea independenței judiciare, emis de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE):
"9. Toate asociațiile judecătorilor asigură o rețea și o platformă pentru comunicare între membrii lor. Principalele obiective ale majorității asociațiilor sunt promovarea și apărarea independenței judecătorilor și a statului de drept, precum și salvagardarea statutului și a condițiilor adecvate de muncă ale judecătorilor. Alte obiective importante privesc formarea judecătorilor, etica judecătorilor și contribuții privind reforma justiției și legislația. (...)"

III.2.4.2 Recuzarea este soluționată de secție în aceeași compunere - textul este mai mult decât neclar - dacă se poate pronunța și magistratul recuzat se încalcă principiul echității. Art 49 (7) *"Cererea de recuzare se soluționează de secția corespunzătoare în materie disciplinară, în aceeași compunere."*

III.2.4.3 Motivele de nulitate (absolută sau relativă) se invocă doar până la primul termen de judecată (se încalcă regulile aplicabile celor 2 categorii de nulitate - 178

Cod procedura civila). Art. 49 (8) *"Toate motivele de nulitate a acțiunii disciplinare se invocă, sub sancțiunea decăderii, la primul termen de judecată cu procedura completă"*. Și acest text conduce la aberații procedurale în fața instanței de cenzură competente - Înalta Curte de Casație și Justiție, care judecă potrivit dreptului comun recursul (devolutiv - art. 51 alin. 14).

III.2.4.4 Posibilitatea schimbării încadrării juridice - instituție de drept procesual penal - este și ea de natură să restrângă drepturile procesuale ale magistratului vizat, în special dreptul la apărare. Deși legea precizează că procedura din lege se completează cu dispozițiile Codul de procedura civilă, așa cum este și firesc într-o procedură vizând abateri disciplinare (art. 49 alin. 14), nu cu acelea ale Codului de procedură penală, art. 49 alin. (9) prevede ca **"Secția competentă în materie disciplinară poate, din oficiu sau la solicitarea părților, să schimbe încadrarea juridică a abaterilor disciplinare pentru care s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare. În toate cazurile, instanța disciplinară este obligată să pună în discuția părților schimbarea încadrării, iar la solicitarea acestora, să le acorde un termen pentru a depune concluzii scrise cu privire la schimbarea de încadrare. Asupra schimbării de încadrare secțiile se pronunță prin încheiere motivată."** Aceasta dispoziție este contrară art.1 alin. 5 din Constituție.

O asemenea instituție preluată în procedura disciplinară, creează un melanj straniu și o *lex tertia* imprevizibilă, imprecisă, neclară, între Codul de procedură penală și Codul de procedură civilă, în lipsa dezvoltării unor ipoteze necesare schimbării încadrării juridice.

Potrivit Deciziei CCR nr. 250/2019 (par. 24), *"necesitatea schimbării încadrării juridice poate fi determinată fie de o greșită apreciere inițială a încadrării, fie de intervenirea sau descoperirea ulterioară a unor împrejurări care conduc la reținerea unei încadrări juridice diferite față de cea inițială"*.

Cel de-al doilea motiv, al descoperirii ulterioare a unor împrejurări, ori intervenirea ulterioară a acestora, ridică problema schimbării obiectului și limitelor judecății. În faza de urmărire penală o astfel de problemă nu există, art. 311 C.pr.pen. permițând atât extinderea urmăririi penale, cât și schimbarea încadrării juridice. În schimb, în faza judecății, art. 371 C.pr.pen. limitează judecata la faptele și persoanele arătate în actul de sesizare al instanței, astfel că descoperirea unor împrejurări ulterioare, nedescrise în actul de sesizare, care duc la o descriere diferită a faptei indicate în actul de sesizare (cu consecința unei încadrări juridice diferite) reprezintă o **veritabilă extindere a judecății la alte fapte, neindicate în actul de sesizare, interzisă de noua legislație procesual penală**. Singura ipoteză în care ar fi permisă o astfel de schimbare a încadrării juridice, prin

descoperirea ori intervenirea ulterioară a unor împrejurări, ar fi în cazul în care aceasta ar fi mai favorabilă inculpatului.

Evoluția jurisprudenței CCR este semnificativă: pe de-o parte, se exprimă în mod direct exigența respectării de către orice act normativ a unor cerințe calitative (previzibilitatea, precizia și claritatea), iar, pe de altă parte, această exigență își găsește temeiul, în mod direct și de sine stătător, în art. 1 alin. 5 din Constituție.

III.2.4.5 Art. 51. alin. (3) “Împotriva hotărârilor prevăzute la alin. (1) se poate exercita recurs în termen de 15 zile de la comunicare de către judecătorul sau procurorul sancționat ori, după caz, de Inspekția Judiciară.” Posibilitatea ca Inspekția Judiciară să poată face recurs împotriva hotărârii CSM de respingere a acțiunii disciplinare este o formă de presiune pusă asupra magistratilor. **Această posibilitate a fost, de altfel, criticată de Comisia de la Veneția în numeroase avize: „[...] Odată ce comisia de disciplină a Consiliului Judiciar Suprem a decis în favoarea judecătorului, această decizie ar trebui să fie definitivă. [...]” (CDL-AD(2002)015, Avizul privind proiectul de lege privind modificările la Legea sistemului judiciar din Bulgaria).**

Comisia de la Veneția este recunoscută pe plan Internațional drept o instanță de reflectare independentă și contribuie, în egală măsură, la diseminarea și dezvoltarea patrimoniului constituțional comun, jucând un rol unic în acordarea promptă a unor soluții constituționale pentru statele în tranziție, conform standardelor și bunelor practici în domeniu. Comisia de la Veneția își propune drept scop să difuzeze și să dezvolte justiția constituțională. Comisia poate emite avize la cererea Comitetului Miniștrilor, a Adunării Parlamentare, a Congresului Autorităților Locale și Regionale din Europa, a Secretarului General și la cererea unui stat, a unei organizații internaționale sau a unui organism internațional care participă la lucrările Comisiei.

Potrivit art.11 din Constituția României, Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern. România a aderat la Consiliul Europei (CE), ca urmare a deciziei de la 4 octombrie 1993, formulată prin Rezoluția nr. 37/1993 a Comitetului de Miniștri al CE. Aderarea la Consiliul Europei, organizație fondată pe principiile respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, pentru valorile democrației și ale statului de drept, a constituit o etapă obligatorie în promovarea demersurilor României de aderare la Uniunea Europeană (UE) și la Organizația Tratatului Nord-Atlantic (NATO).

De asemenea, în baza art.1 alin.3 din Constituție, România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

III.2.4.6 Termenul de prescripție specială a răspunderii disciplinare - art 53 (2) din legea criticată - 4 + 1 ani, adică 5 ani - este exagerat, identic cu acela de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiuni sanctionabile cu pedepse de până la 5 ani, constituindu-se într-un potențial instrument de presiune asupra magistraților. Art. 122 din Codul penal prevede la litera **d)** termenul de prescripție a răspunderii penale de 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani. În materia răspunderii disciplinare în relațiile de serviciu, termenul de prescripție a răspunderii este de 6 luni - art. 252 alin. (1) din Codul muncii "Angajatorul dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în forma scrisă, în termen de 30 de zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei."

III.2.5. Legea criticată conține dispoziții care conduc la crearea unui statut special membrilor CSM, făcând dificil ca aceștia să se supună mecanismelor de control democratic, cu încălcarea art. 133 alin. 1 raportat la art. 1 alin. 1 și 3. din Constituție.

A. Revocarea din funcție pentru nerespectarea atribuțiilor de serviciu este reglementată atât de restrictiv, încât devine iluzorie. Procedura de revocare este una extrem de anevoioasă care va face instituția revocării inaplicabilă - art. 57 alin (4) din legea criticată.

B. Prevederea posibilității revocării de către Plen a membrilor CSM aleși de Senat este o dispoziție contradictorie, de natura să nască abuzuri - art. 57 alin. (6) "Membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai societății civile, pot fi revocați din funcție în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile legale pentru a fi membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii sau în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare, în mod grav, repetat și nejustificat a atribuțiilor

prevăzute de lege; dispozițiile alin. (2) și alin. (3) lit. b) sunt aplicabile în mod corespunzător.”

- C. **Nu se mai fac alegeri dacă un loc la CSM rămâne vacant cu mai puțin de un an înaintea încetării mandatului - art 59 alin. 3. Termenul de un an este în mod nejustificat unul foarte îndelungat, putând conduce la situații de absolută lipsă de reprezentativitate a membrilor care exercită efectiv atribuțiile CSM - organism deosebit de important pentru justiție, consacrat constituțional .“În situația în care vacanța funcției a intervenit în ultimul an de mandat, persoana care a obținut numărul următor de voturi în cadrul alegerilor desfășurate potrivit art. 8 alin. (3) sau art.13 ori, după caz, art. 19 exercită calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru restul de mandat rămas până la expirarea termenului de 6 ani.”**

IV. CONCLUZII.

Reglementările cuprinse în legea criticată prin prezenta sesizare, atât în detaliile lor specifice analizate mai sus, cât și apreciate în evaluarea de ansamblu a celor trei legi ale justiției adoptate de Senat în aceeași zi, conduc la o slabire clară a poziției puterii judecătorești în raport cu celelalte puteri din stat - executivă și legislativă, cu încălcarea flagrantă a principiului separației și echilibrului puterilor - art. 1 alin. (4) din Constituția României.

Practic, plenul Consiliului Superior al Magistraturii este golit de atribuții, acestea fiind preluate de către cele două secții. Putem afirma fără a greși că în prezent nu mai avem de facto CSM, ci două CSM-uri, unul pentru judecători și unul pentru procurori. Tendința de rupere a unor atribuții de la plen în favoarea celor două secții nu este nouă. Ea s-a manifestat încă din anul 2005, la doar un an de la adoptarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. De atunci atribuțiile plenului s-au redus permanent, cele mai mari modificări survenind în 2018. Prin legea criticată se desăvârșește această lucrare de transformare a CSM ca organ unic în două organe separate, dar mai ușor de influențat și controlat politic. În cadrul secțiilor sunt alte condiții de prezență pentru cvorum, iar reprezentanții societății civile din CSM nu pot participa. Sensul în care ar fi trebuit făcută reforma CSM, așa cum se afirma de altfel și în expunerea de motive era acela de a reda plenului plenitudinea de competență, și

unicitatea organică. Astfel CSM-ul ar fi fost greu de manevrat și de influențat, iar jocurile de putere ar fi fost mai dificil de făcut.

În considerarea tuturor argumentelor expuse, vă solicităm respectuos **admiterea prezentei obiecții de neconstituționalitate a Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 442/2022).**

ANEXE

- PL-x nr. 442/2022, în forma pentru promulgare.

**TABEL SEMNĂTURI OBIECTIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
a Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 442/2022)**

Nr.	Nume	Prenume	PARTID	SEMNAȚURA
1	Apostol	Alin-Gabriel	USR	
2	Badea	Mihai-Alexandru	USR	
3	Băltărețu	Viorel	USR	
4	Barna	Ilie-Dan	USR	
5	Benga	Tudor Vlad	MEAPIL	
6	Berescu	Monica-Elena	USR	
7	Blaga	Daniel - Codruț	USR	
8	Botez	Mihai-Cătălin	USR	
9	Bulai	Iulian	USR	
10	Buzoianu	Diana-Anda	USR	
11	Chichirău	Cosette-Paula	USR	
12	Ciornei	Radu Tudor	USR	
13	Cristian	Brian	USR	
14	Dehelean	Silviu	USR	
15	Drancă	Andrei - Iulian	USR	
16	Drulă	Cătălin	USR	
17	Fălcoi	Nicu	USR	
18	Gheba	Daniel Sorin	USR	
19	Giurgiu	Adrian	USR	
20	Hangan	Pollyanna-Hanellore	USR	
21	Havârneanu	Filip		
22	Ilie	Victor	USR	

**TABEL SEMNĂTURI OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
a Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 442/2022)**

Nr.	Nume	Prenume	PARTID	SEMNATURA
23	Ion	Stelian Cistian	USR	
24	Lazăr	Teodor	USR	
25	Lazăr	Ion-Marian	USR	
26	Lorincz	Iulian	USR	
27	Miftode	Marius Andrei	USR	
28	Miruță	Radu-Dinel	USR	
29	Molnar	Radu-Iulian	USR	
30	Moșteanu	Liviu-Ionuț	USR	
31	Murariu	Oana	USR	
32	Năsui	Claudiu-Iulius-Gavril	USR	
33	Neagu	Denisa-Elena	USR	
34	Panait	Radu	USR	
35	Polițeanu	Mihai-Laurențiu	USR	
36	Pop	Rareș-Tudor	USR	
37	Prună	Cristina-Mădalina	USR	
38	Rodeanu	Bogdan Ionel Rodeanu	USR	
39	Seidler	Cristian-Gabriel	USR	
40	Stoica	Diana	USR	
41	Terente	Eugen	USR	
42	Todosiu	Beniamin	USR	
43	Toiu	Oana-Silvia	USR	
44	Ungureanu	Emanuel-Dumitru	USR	
45	Wiener	Adrian		

**TABEL SEMNĂTURI OBIECȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE
a Legii privind Consiliul Superior al Magistraturii (Pl-x nr. 442/2022)**

Nr. crt.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
	HAVARNEANU FILIA	USR	